

ז'ואן מירו, מקס ארנסט

צורות חיות, הדפסים מהאוסף במוזיאון תל אביב

התערוכה מציגה מבחר הדפסים שיצר ז'ואן מירו לספרים וכתבי-עת ואת האלבום של מקס ארנסט - "ידיעת הטבע" (1926). ברוח שיתוף הפעולה ההדוק בין אמנים וסופרים סוריאליסטיים, גופי העבודות המוצגים אלה לצד אלה מאירים את החופש והרבגוניות הגדולה של המבט הסוריאליסטי. "הקיום נמצא במקום אחר. במלים אלה חתם אנדרה ברטון את המניפסט הסוריאליסטי הראשון (1924). המקום האחר הוא קיום שבו הרוח מכילה את החלום ואת המציאות גם יחד. כיצד מתבטאת כפילות זו בציור? כיצד פועל הדמיון החזותי של שני ציירים סוריאליסטיים, ז'ואן מירו ומקס ארנסט, הנמנעים מכבלי המציאות אך בה-בעת אינם נשאבים אל מרחבי המופשט? בשנות ה-30 למאה ה-20, לאחר שהצהיר על כוונתו "לרצוח את הציור", השתקע מירו ברישום ובקולאז'ים בהם התנסחו השפה והתחביר שלו. בתקופה מאוחרת יותר סיפר שתהליך העבודה שלו מתחיל תמיד בהכפפת ניירותיו למקרה, על-ידי קימוטם או הרטבתם במים כדי שיתוו בהם את הצורות הראשוניות. בהמשך התהליך נשזרים על הדף ייצוגים מוכרים ומוסכמים של אדמה, ים, שמים, איש, אישה וילד - כאזכורים לקרקע המציאות עליה מרחפים אירועים של חלום ודמיון. בשונה ממירו, מקס ארנסט נמנע משפת צורות מזוהה ואף הגדיר את הימנעותו כאי-מציאת עצמו, לדבריו, "צייר הולך לאיבוד כשהוא מוצא את עצמו". בתערוכה מוצג אלבום של מקס ארנסט ידיעת הטבע (1926), שבו שועתקו בטכניקת הקולוטיפ הצילומית 34 הפרוטאז'ים הראשונים שיצר מרצפת העץ חרוצת העקבות של חדרו. " בזכות שרשרת סוגסטיות וגלגולי צורה שצפו ועלו מאליהם כמו בהזיה היפנוטית, [...] לבשו הרישומים אופי של תמונות דייקניות במידה שלא תיאמן" (מקס ארנסט, "תולדות ידיעת הטבע").

אוצרת: אירית הדר

